

С. 477- 482.

7. Стоунс Є. І. Психопедагогіка. Психологическая теория и практика обучения // Под ред. Н. Ф. Тализиной. – М.,1984. – 472с.

К:372.881.116.12

Хома О.М.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та
методики початкової освіти

Мукачівського державного університету

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Початкова школа, зокрема перший клас, працює за новим Державним стандартом початкової освіти, який, на основі Закону України «Про освіту», визначає «вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях» [1].

Мова йде про формування компетентності, що дає можливість забезпечити інші й оволодіти українською мовою на новому рівні. Це спонукає до застосування й удосконалення традиційних методів навчання й упровадження інноваційних. У Пораднику для вчителя [4] чітко з'ясована методика застосування окремих із них. Серед технологій навчання інноваційними стали:

«Шість цеглинок», «Щоденні 5», «Рафт», «Кубування», що спрямовані на формування критичного мислення і мають на меті сприяти реалізації потреб учня, вчать шукати шляхи для вирішення проблеми, навчають критично оцінювати власну діяльність. Для уроків української мови це має вкрай важливе значення, так як за змістовою лінією «Спостереження за мовними явищами» Державного стандарту початкової освіти поняття засвоюються на основі дослідження. Наприклад, учень спостерігає за мовними одиницями, відкриває окремі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їхньої граматичної форми, ролі в реченні та спостерігає за власним мовленням, удосконалює його. Крім того, учень експериментує зі звуками, іншими мовними явищами в мовних іграх.

За словами Т. Коломієць, «найбільш повно сучасним завданням в царині організації і реалізації навчальної діяльності відповідають інтерактивні методи, побудовані на діалозі (полілозі), міжособистісній взаємодії, переведенні учнів у позицію активних суб'єктів навчання, спроможних активно включатися до пізнавальної діяльності на засадах самопрагнення, самовияву, емоційно-позитивного ставлення і самостійного досягнення навчальних цілей. Серед них: «Мікрофон», робота в парах, «Діалоги», «Знайомство», рольові ігри, «Акваріум»,

«Кинь запитання», «Ice-break game», «Асоціативний куш», «Карусель», «Незакінчене речення», «Два-чотири-всі разом» [3].

У практиці роботи початкової школи впродовж багатьох років утвердилися й інші методи навчання, серед них: «Аукціон знань», «Крісло автора», «Вузлик», «Фантограм» та інші.

Ефективним, на наш погляд, є метод проблемних ситуацій, що передбачає створення їх у процесі мотивації до навчальної діяльності чи виконанні практичних вправ. Наприклад, під час вивчення теми «Прикметник» пропонується учням завдання: як визначити рід прикметника, чи яка з відповідей є правильною: прикметник належить до роду або змінюється за родами. У процесі виконання практичних вправ до теми «Дієслово» слід пояснити, який запис є правильним: ви пишете чи ви пишете. На основі дослідження, міркувань учні формулюють висновки.

«Гронування» – створення асоціативного куша – сприяє формуванню умінь складати зв'язні висловлювання, шукати зв'язки між певними поняттями. Радимо проводити як мовне, так і мовленнєве гронування. Наприклад: на узагальнюючому уроці до теми «Іменник» учитель пропонує учням ключове слово – іменник. Учні записують слова-асоціації: назва предметів, істота, неістота, належить до роду, змінюється за числами тощо. Завершується таке гронування складанням лінгвістичного твору «Що я знаю про іменник». З метою розвитку зв'язного мовлення складається мовленнєвий асоціативний куш, як-от: «Матуся», «Природа навколо мене», «Моя подруга», «Цікавий світ» тощо.

«Коло ідей» є ефективним у вирішенні гострих суперечливих питань та базовим для створення списку загальних ідей. Метою методу є залучення всіх учасників до дискусії. Він дозволяє уникнути ситуації, коли перша група, що виступає, подає всю інформацію з проблеми. У процесі дискусії розвивається зв'язне мовлення, чітко й лаконічно формулюються думки, виховується повага до співрозмовника, толерантність. Питання для дискусії: як утворюються голосні звуки; іменник в реченні тільки підмет чи й другорядний член речення та інші. Порядок проведення такий: 1) учитель висуває дискусійне питання, що обговорюється в групах; 2) кожна група доповідає всьому класу про результати роботи; 3) складаються варіанти відповідей і обґрунтовуються.

Зрозуміло, що у початковій школі, особливо в 1 класі, провідне місце займають ігрові методи, серед яких: «Що звучало?», «Упізнай за звуком», «Піжмурки із дзвіночком», «Що у мішечку», «Що ми бачили – не скажемо, а що робили – покажемо».

Нами враховується те, що українська мова в початковій школі є не тільки предметом, а й засобом навчання та виховання, зокрема національно-патріотичного. Виходячи із цього, нами акцитується увага на застосуванні текстоцентричної технології навчання рідної мови, так як текст є носієм інформації, зразком застосування різних мовних засобів. Аналізуючи його, у молодших школярів закладаються основи усвідомлення слова не тільки як лексичної чи граматичної одиниці, а формується любов до рідної мови, історії, держави. Нами добиралися тексти для вивчення різних мовних тем,

ураховуючи принципи доступності, естетичності, смислового його навантаження.

Сьогодні мова йде про інтегроване навчання української мови. О. Іщенко та С. Логачевська акцентують увагу на інтегрованих підручниках як основи формування компетенцій майбутнього в учнів Нової української школи [2].

Таким чином, сьогодні в початковій школі впроваджуються інноваційні методи навчання, які спрямовані на формування креативної мовленнєвої особистості.

Література

1. Державний стандарт початкової освіти. *Учитель початкової школи*. № 4, 2018. (вкладка). С.1-16.
2. Іщенко О., Логачевська С. Інтегрований підручник як основа формування компетенцій майбутнього в учнів Нової української школи. *Початкова школа*. № 2, 2019. С. 38-40
3. Коломієць Н. А. Дидактичні засади застосування інтерактивних методів навчання молодших школярів: автореф. дис.... канд. пед. наук, 13.00.09 теорія навчання. Київ, 2009. 21 с.
4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

УДК 381.147.091.33-027.22:614.253.4

Хомазюк Т.А.

доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики
внутрішньої медицини ДЗ «ДМА МОЗ України»
khomazyuk@hotmail.com

Кротова В.Ю.

асистент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини
ДЗ «ДМА МОЗ України»
vika_krotova@ukr.net

Гриценко В.І.

асистент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини
ДЗ «ДМА МОЗ України»
gritsvita@ukr.net

Косова Г.А.

асистент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини
ДЗ «ДМА МОЗ України»
dr.annkosova@gmail.com

Киричко М.Г.

асистент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини
ДЗ «ДМА МОЗ України»
0679592170m@gmail.com

**ПРОГРАМА ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ЕФЕКТИВНЕ
ОВОЛОДІННЯ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ЧЕРЕЗ
ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У РОБОТУ В МІЖНАРОДНИХ
ПРОЕКТАХ**